

Martin
Kaldesos

SNĚŽNÁ
ŘÍŠA

Vydavateľstvo Elist
www.elist.sk

SNOVÁ
RÍŠA

Martin Kaldeš

E

Autor: © Martin Kaldesos, 2019
Grafika: © Zuzi Maat
Korektúra: Silvia Budayová
Vydavateľstvo: © Elist s.r.o., Liptovský Mikuláš
Rok vydania: 2019

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy nesmie byť reprodukováná, uchovávaná v rešeršných systémoch alebo prenášaná akýmkoľvek spôsobom vrátane elektronického, mechanického, fotografického či iného záznamu bez predchádzajúceho písomného súhlasu autora, respektíve vydavateľa.

ISBN EPUB: 978-80-8197-261-4
ISBN MOBI: 978-80-8197-262-1

Február 2014 – Október 2014, Varna, Bulharsko

Napísané vo Varne, meste pri Čiernom mori, počas hrejivých, tempom starca kráčajúcich dní, v ranných hodinách, keď ticho a pokoj v priľahlom susedstve narúšali iba korpulentné čajky v rozmeroch pravekých vtákov so svojím slepačím kotkodákaním a sirény moderných cestovateľských plavidiel (zato parníky, brigy a brigantíny s azda 200 ročnými námorníkmi na palube, ba s ešte starším, bradatým a bezzubým, od skoliózy skrúteným kapitánom sa plavili ohľaduplne a nebadane takmer ako prízrak).

... a myšlienky na knihu podobné nočným tvorom prichádzali počas mesačných nocí, keď hľadovali a sa hašterili jednooké, zjazvené a inak nepekne dokaličené pouličné mačky, tráva rástla nehlučne ako detské kosti a kdesi pod oknami na akordeóne vyhrával zatúlaný cirkusový cigáň... jeho ošarpaný kôň bez sedla postával neďaleko, pri sude so zhrdzaveným povrchom, odkiaľ sa krmil vyhodnými, dožltá dozretými jablkami...

... a vôňa morskej soli sprevádzala bezstarostný spánok a sny - sny, tie sa stávali novým svetom. Snovou ríšou.

Venovanie:

„Joanke, ktorá vyrástla, ale napriek tomu stále ostáva malou Joankou.“

Kapitola 1

Príbeh spiaceho Jakuba

Dve žlté gumené kačky – Daisy a Donald, plávajú v akváriu. Steny sú zo skla, no Daisy túži plávať až tam, kam dovidí. Donald má podobné želanie, ale vie, že môže plávať len potiaľ, pokiaľ mu to dovoľí sklenená hranica akvária. A tak jedna kačka je neustále nešťastná, lebo nemôže naplniť svoje túžby. Druhá, naopak, šťastná je, pochopila totiž hranice svojho životného priestoru a nie je skormútená, že sa nedostane na miesta, kde ani nie je možné sa dostať.

„Byť Daisy alebo Donaldom?“ pýta sa muž, stojaci osamotene na javisku.

Hľadisko sa na chvíľu zahalí do ticha, avšak vzápätí nastane preveľký šum. Z každého miesta začnú smerom k mužovi poletovať výkriky: „Daiisyyy! Doonaald! Daaaiisyyyy! Dooonaaald! Máš veľkú dieru na zadku!“

Vtedy publikum zaburáca hrdelným smiechom a muž v lúči reflektora sa zatvári, akoby ostal v rozpakoch. Potom sa zoširoka rozkročí, zohne do predklonu a hlavu vsunie pomedzi nohy, snažiac sa dovidieť na miesto, kde sa podľa roztopašného publika má vyskytovať veľká diera.

Deti sa začnú smiať ešte viac.

Zábavné predstavenie v divadle konečne začína byť zábavné.

Vysoký muž štíhlejšej postavy, oblečený v jednodielnej pestrofarebnej kombinéze, ktorá je voľne ušitá a vytvára dojem nadbytočných kíľ, zbadá dieru a spraví kyslú tvár na publikum. Potom sa vzpriami, rýchlo si dieru zakryje rukami a otočí sa naspäť k deťom, aby viac nevideli otvor na šate.

Tvár má bielu. Na hlave plešinu a po bokoch mu na všetky smery vystreľujú červeno-zelené kučeravé vlasy. Jeho široký, domaľovaný úsmev naznačuje, že všetko je v poriadku. Nápadný červený nos prezrádza jeho identitu. Šašo.

„Deti, počúvajte ma dobre,“ prehovorí hlasno šašo, stále si držiac ruky na zadku. „Donald je šťastný. Netúži po nedosiahnuteľných veciach, uvažuje s rozumom, lebo pozná svoje možnosti. Žije svoj život a nič ho netrápi, všetko, čo potrebuje, má vďaka seba. Znamená to však i fakt, že ho celý prežije v tomto uzavretom priestore a nikdy na vlastné oči nezočí, že niečo mimo akvária môže existovať. Na druhej strane, Daisy je nešťastná. Každým dňom by chcela uniknúť z tohto skleneného príbytku, pretože vie, že niečo pekné a nové existuje

na druhej strane. Tú krásu vidí, ale pripadá jej tak veľmi vzdialená. Dni jej tak pomaly ubiehajú a ani s jedným nie je spokojná. Lenže Daisy vie snívať. A keď vie snívať, narastú jej krídla. Vtedy objaví nové svety. A bude šťastná.“

V tom momente opäť zazneli z publika detské pokriky: „Doonaald! Nie, Daaisyy! Daisy je nešťastná. Dooonaaald! Daisy má krídla. Daaaisyyy!“

Šašo odkiaľsi vytiahne kovový zvonec a začne ním cengat'. Zvonenie zaplní celú miestnosť a deti postupne utíchnu. Hľadia na šaša, ten stále zvoní. A potom začne rozprávať: „Deti, v živote zistíte, či si prajete byť Daisy alebo Donaldom. Nieкто sa to dozvie skôr, iný neskôr, ale každého z vás to zastihne.“

Šašo pokračoval: „Teraz, ak mi dovoľíte, by som vám chcel na záver môjho predstavenia povedať jeden príbeh. Je to príbeh o spiacom Jakubovi. Jakub je skutočný chlapec. Dokonca rovnako starý ako ste aj vy. Chodil do štvrtého ročníka základnej školy, no vyučovania sa veru dlho nezúčastňoval. Jakub musí byť doma a ležať v posteli. Nikto nevie, čo mu je. Pravidelne ho navštevuje lekár, ale ani ten mu nevie pomôcť. Podľa jeho slov Jakub len spí. Spánok však trvá neprerušene už niekoľko týždňov. Rodičia ho nijako nevedia zobudiť. Trávia svoj voľný čas v jeho izbičke, sedia pri jeho posteli a prihovárajú sa mu. Jakub sa však neprebúda a jeho situácia sa môže hocikedy zhoršiť. Hrozí mu nebezpečenstvo. Jakub môže ostať vo svojom sne uväznený naveky. Domnievam sa, že ho pohltila nočná mora. Jakub sa nachádza v Snovej ríši,“ povedal šašo a na chvíľu sa odmlčal.

V publiku zavládlo ticho, čo znamenalo, že deti mu pozorne načúvali. Šašo sa opäť pustil do rozprávania.

„Snová ríša je upletená z ľudských snov. Je nekonečne veľká. Ľudia totiž neustále snívajú nové sny, a tak sa ríša rozrastá. Snová ríša skutočne existuje, ale aj napriek tomu v ňu veľa ľudí neverí. Myslia si, že sny prichádzajú náhodne a keď sa človek prebudí, nielen že zabudne, o čom sa mu snívало, ale ani mu len nenapadne, že jeho sen môže ďalej samostatne jestvovať. A preto sny neberieme vážne. Venujeme sa svojim denným záležitostiam a nočné snívanie berieme ako príbeh s náhodným, často nevysvetliteľným obsahom. Do Snovej ríše sa však dá cestovať a každý z vás ju už navštívil. Keď si v noci ľahnete, zatvoríte oči a začnete snívať, v tom momente vstupujete do tejto ríše. Myslíte na to, keď dnes večer pôjdete do postele a ráno si skúste spomenúť na svoj sen. Ako som už povedal, Snová ríša je nám všetkým prístupná. Preto si myslím, že Jakuba

môžeme zachrániť. Vopred upozorňujem, že to môže byť nebezpečná úloha. Ak sa nájde medzi vami niekto odvážny, komu záleží na živote a šťastí druhých, a zároveň sa len tak nezľakne nepredvídateľných nástrah, prezradím mu viac,“ dokončil šašo.

Na koniec ešte dodal: „A teraz, deti, ďakujem vám za vašu ctenú pozornosť. Boli ste veľmi milé publikum. Verím, že sme sa dobre zasmiali. Určite ste časom vyhladli, viem to podľa seba, moje brucho vyhráva sonátu od našej národnej filharmónie,“ povedal s úsmevom šašo a deti sa zasmiali.

„Zoberte svoje panie učiteľky na chutný obed do vašej útulnej školskej jedálne, zjedzte jednu zdravú mrkvičku navyše a so sladkosťami sa podelte so spolužiakmi. Vrelo vám ďakujem za vašu pozornosť, a ešte úplne na záver, kto sa bude chcieť so mnou odfotiť, môže prísť sem dole, na našej spoločnej fotografii sa budem parádne vyškierať,“ povedal šašo a rozťahol ruky k publiku, akoby ho chcel celé objat’.

A vtedy niekto zakričal: „Ha-ha, máš dieru na zadku!“ deti sa začali smiať a mrviť na svojich stoličkách.

Šašo najprv rozpačito zaklipkal očami, no potom seabedomo zvolal do publika: „Spoločná fotka! Pod’te!“ a začal tancovať, čakajúc na deti, ktoré sa k nemu splašene rozbehli.

Deti pobehovali po javisku, sácali sa a pokrikovali na seba, iné sa fotili so šašom. Panie učiteľky sa ich snažili krotiť, ale deti si nedali povedať. Niektoré, tie viac výmyselné, sa začali hrať so šašovými pomôckami. Otvorili jeho veľký kožený kufor a začali po zemi rozkladať všetko, čo v ňom našli. Zabavili ich okuliare s hypnotizujúcimi očami a falošnými fúzami, žlté trenky s muchotrávkami, o päť čísiel väčšie hnedé kožené topánky s pružinami na podrážke. Našli aj guľôčky zo slizu, s ktorými okamžite začali bombardovať svojich spolužiakov. Aj tých, ktorí sa práve fotili. Na javisku nastal chaos. Ak nie predtým, tak teraz už určite viaceré učiteľky zapochybovali o šašovom rozhodnutí pozvať deti k nemu. Situácia sa začala vymykať spod kontroly. Práve vtedy sa ozval cengot zvonca. Jeho prenikavé zvonenie umlčalo všetkých neposedníkov. Šašo so zvoncom v ruke a s úsmevom na tvári zvolal: „Deti, a teraz mi ukážte, ako sa správajú vzorní vojaci!“ Deti sa postupne začali upokojovať a zoraďovať podľa pokynov učiteliek.

Šašo si zhlboka vydýchol, a nechávajúc panie učiteľky, aby spravili poriadok s deťmi, začal si baliť svoje veci do kufra. Kým kľáčaľ na zemi, pocíťil, ako ho niekto ťahá za kombinézu. Otočil sa a pred sebou zbadal malé dievčatko s veľkými očami a hnedými kučeravými vlasmi. Oblečený mala červený pletený sveter, červenú sukňu a ružové pančušky.

„Ako sa voláš?“ spýťal sa šašo, obdarujúc dievčatko veľkým úsmevom.

„Volám sa Joanka,“ odpovedalo dievčatko.

„Veľmi ma teší, Joanka. Čo môžem pre teba spraviť?“ spýťal sa dobrácky šašo.

„Chcela by som vedieť, ako môžem zachrániť spiaceho Jakuba?“ spýťala sa Joanka.

Šašo sa na chvíľku zarazil, potom žmurkol jedným okom na Joanku a radostne dodal: „Vedel som, že v celom tom publiku je aspoň jedna odvážna osôbka. Čakal som, že niekto za mnou príde. No netušil som, že to bude také roztomilé dievčatko.“

Joanka sa na chvíľu zapýrila, a potom sa znovu spýťala: „Ako môžem Jakubovi pomôcť?“

Šašo sa na chvíľu zamysleľ, a dodal: „Musíš vedieť snívaf. A veriť, že tvoje sny sú skutočné.“

„Áno, viem snívaf,“ pritakala Joanka.

„Jediné, čo potrebuješ,“ povedal šašo, „je byť ako Daisy. Túžiť po cestovaní mimo hraníc, veriť, že existuje niečo za priestorom, v ktorom sme zvyknutí žiť, a cieľavedome nasledovať svoje sny. Vtedy ti narastú krídla a dostaneš sa do Snovej ríše.“

„Neviem presne, čo to znamená,“ odpovedala Joanka.

„Neboj, Joanka,“ povedal šašo, „ak budeš veriť v svoje sny a v Snovú ríšu, stretne sa a zavediem ťa tam.“

„A kde sa stretne?“ spýťala sa nechápavo Joanka.

„Nechaj to na mňa, Joanka,“ odvetil šašo, a dodal „chod' teraz so spolužiakmi späť do školy, venuj sa svojim povinnostiam, a keď nadíde ten správny čas, nájdem si ťa.“

Joanka sa šašovi poďakovala a vrátila sa medzi spolužiakov, ktorí sa medzičasom upokojili. Triedy na čele so svojimi paniami učiteľkami disciplinovane opustili divadlo a pobrali sa smerom k svojej škole. Šašo odišiel

do svojej šatne. Položil kufor na zem a sadol si naň s prekríženými nohami. Hľadel do prázdna a potichu premýšľal.

Jakub, vediem ti záchranu. Bude to nebezpečné dobrodružstvo. No stále je nádej. Môžete obaja uniknúť. Alebo obaja zostať. Všetko bude závisieť na vynaliezavosti a odvahe Joanky. Vydrž. Viem, že si niekde tam. Nájdeme ťa. Alebo navždy stratíme. A s tebou aj Joanku.

Kapitola 2

Cesta do Snovej ríše

Joankine dni ubiehali pokojne. Ráno chodievala do školy, kde sa spolu so spolužiakmi učila novým veciam, a keď sa poobede vrátila domov, venovala sa školským úlohám a tiež svojim záľubám. Rada kreslila, prezerala si rôzne obrázkové časopisy, čítala detské knižky, obľubovala aj hranie sa s plyšovými medvedíkmi. Veľmi často pomáhala rodičom, keď niečo potrebovali; zvlášť sa jej páčilo, keď mama v kuchyni varila a Joanka jej rozprávala príhody zo školy, alebo keď s otcom pozerali televíziu, zväčša rozprávky a náučné programy. Niekedy, keď otec prišiel unavený z práce, navštívil Joanku v jej izbe a ľahol si na zem, vraj, že si len na chvíľu zavrie oči. Joanka vtedy vedela, čo sa stane... s napätím počítala sekundy, a asi po dvoch minútach rátania otec začal chrápať. Joanke sa tento zvuk zdal smiešny a musela si pritláčať ruku na ústa, aby sa nahlas nerozosmiala a otca tak nezobudila.

Častokrát sa Joanka pristihla, že premýšľa nad uplynulou návštevou divadla a spiacim Jakubom. Ubehol už celý týždeň a po šašovi ani chýru, ani slychu. *Určite na ňu zabudol*, myslela si. Bez šaša nevedela, ako nájsť Jakuba. Jediné, čo jej poradil, bolo, aby vedela snívaj. Lenže táto rada Joanke veľmi nepomohla. Snívaj vie každé malé dieťa, ale to nie je návod na Jakubovu záchranu. *Čo mal šašo vlastne na mysli?* spytovala sa sama seba Joanka. V myšlienkach sa jej vynorilo hneď niekoľko otázok, ktoré sa chcela šaša spýtať. Lenže šaša od návštevy v divadle nevidela. Ostala preto sklamaná. Tešilo ju aspoň to, že bol piatok. Mohla ísť totiž neskôr spať a nasledujúce dva dni ani len nepomyslieť na školu. Aj keď mala školu rada, uprednostňovala hranie sa doma alebo vonku na ulici. Mama jej navyše povedala, že ju čaká prekvapenie. Joanka si preto v tento večer šla ľahnúť do postele dobre naladená.

Bol víkend a Joanka mala hneď niekoľko dôvodov na radovanie sa. Na jasnomodrej oblohe sa húpalo zlatisté slniečko, čo na Joanku vždy priaznivo pôsobilo, no a mama, tá jej ešte aj oznámila, že idú na výlet do zoologickej záhrady. Joanka natešene zvýskla a objala ju. V ZOO už s rodičmi bola, ale vždy sa tešila, keď tam mohla ísť znovu. Naposledy videla cikajúceho nosorožca a lenivého hrocha, ktorý sa váľal v prachu. Očakávala, že opäť zažije niečo

neobvyklé a zaujímavé. Väčšinou sa zvykli zdržať v ZOO takmer celý deň, pomohla preto rodičom pripraviť piknikový košík s jedlom, čajom, kávou a sladkosťami. Nebývali ďaleko od areálu so zvieratami, cestu tam si dokonca mohli skrátit' cez les, preto sa ako obyčajne vybrali na bicykloch. Keď prechádzali po asfaltovej ceste, Joanka sa držala medzi rodičmi, ale hneď ako vstúpili do lesa, Joanka ovládla vedenie a trielila na svojom bicykli pred nimi. Vzďalovala sa im a znovu sa vracala, nachádzala vlastné cestičky až na ňu niekedy musel volať, z obavy, aby sa nestratila. Menšiu prestávku spravili vždy, keď prechádzali ponad žblnkajúci lesný potok. Jeho koryto nebolo ani veľmi široké, ani hlboké, ale prúd vody bol pomerne silný. Vydával jasný šum, narážajúc do väčších kameňov. Joanka s rodičmi hľadeli na kamenné dno, dúfajúc, že zazrú nejakú rybu alebo žabu. Zvykli tiež hádzať do tečúcej vody drobné kamienky a súťažiť, koho kamienok vydá najhlbší tón. Po istej dobe, keď si oddýchli, opäť vysadli na svoje bicykle a pustili sa smerom k ZOO.

Keďže bol pekný deň, zoologická záhrada mala veľa návštevníkov. Odstavili svoje bicykle a vystáli rad na lístok. V pokladni sedela jedna starenka so šedivými vlasmi a zvráskavenou tvárou. Joanka si bez ostychu vypýtala tri lístky a stará žena na ňu žmurkla, usmiala sa a povedala: „Tieto lístky ti prinesú šťastie. Sú čarovné. Prajem ti pekný deň plný zážitkov.“

Joanka sa poďakovala a pobrali sa za zvieratkami.

Joankine oči upútala klieťka s opicami. Jedna práve jedla banán a druhá vytrčala svoj červený zadok na prizierajúcich sa návštevníkov. Niektorí to využili a odfotili sa pri nej. Potom nasledovali antilopy. Mali vyhradený väčší výbeh. Rýchlo behali a robili dlhé skoky. Joanka poznala z dokumentov, ktoré sledovala s otcom v televízii, že antilopy vďaka svojim fyzickým danostiam vedia uniknúť nebezpečným predátorom. Kúsok od areálu s antilopami sa nachádzali žirafy. Boli veľmi vysoké a pekne sfarbené. Dvojica dlháňov sa navzájom hladila svojimi nekonečnými krkmi a vyznávala si lásku. Joanke sa ich romantická hra páčila. Ďalšia žirafa stála opodiaľ a prechádzala sa po vysušenej zemi. Joanka túžila priložiť si k nej rebrík, vyliezť po stupienkoch, sadnúť si na jej chrbát a voziť sa na exotickom zvierati celý deň.

Očarené dievčatko sa pobralo s rodičmi ďalej. Nasledovali levy a tigre. Joanka si uvedomila, že i keď stojí za ohradou a hrubým sklom, stále jej

naháňajú strach. Ich silné a ťažké telá sa pohybovali s nesmiernou ľahkosťou a pružnosťou. Rada by sa ich dotkla, veď aj psov a mačky zvykla hladkať, ale vedela, že tieto zvieratá sú divé a mohli by jej ublížiť. Následne sa rozlúčili s týmito mocnými živočíchmi a pobrali sa smerom k plazom. Odtiaľ sa pobrali navštíviť ďalšie zvieratá a potom ďalšie. Čas ubiehal a Joanka pomaly vyhladla. Zastavili sa s rodičmi pri drevených stolíkoch a laviciach. Bol čas obeda, správna hodina na občerstvenie sa, a preto zakotvili. Vyložili jedlo, ktoré si priniesli v košíku a zhovárali sa o všetkom, čo videli a čo ich ešte čaká. Po jedle si Joanka všimla rad detí pred malým stánkom. Cukrová vata. Otec jej dal drobné a Joanka sa išla postaviť do zástupu maškrtných detí.

Ako tak trpezlivo čakala a približovala sa k farebnej sladkosti, odniekiaľ začula známy hlas: „Balóny všetkých farieb, veľkostí a tvarov, kúpte si! S balónom je svet veselší! Vysnívané balóny pre snívajúce osoby!“

Vtedy si Joanka uvedomila, odkiaľ pozná ten hlas. Dávno zabudla na cukrovú vatu a rozbehla sa za krikom muža predávajúceho balóny. Minula ohradu s dvoma naježenými dikobrazmi, vyhla sa dospelému páru s kočíkom, zahla doprava a po oblúkovom chodníku dobehla k stánku s balónmi. Ľudia prechádzali okolo, ale muža so stánkom akoby nevideli a nepočuli. Joanka zamierila k nemu. Bol to šašo z divadla.

„Šašo!“ skríkla Joanka, keď sa predrala až pred stánok.

„Vitaj, Joanka,“ odpovedal jej s úsmevom šašo.

„Myslela som na teba,“ povedala Joanka, a potom dodala „no strachovala som sa, že ťa už nikdy nevidím.“

„Čakal som na tú správnu chvíľu,“ odvetil jej šašo.

„To znamená, že mi prezradíš, ako pomôcť Jakubovi?“ spýtala sa Joanka.

„Nielen to, ale omnoho viac,“ odpovedal šašo.

Joanke sa zrazu v mysli začali vynárať všetky otázky, ktoré chcela šašovi položiť.

„Šašo, a ako to, že toho toľko vieš o Jakubovi? A prečo ho nemôžeš zachrániť ty?“ spýtala sa Joanka v snahe lepšie pochopiť celú situáciu.

„Joanka, nie je v mojej moci pomôcť Jakubovi. Môžem robiť len sprievodcu. Nie som totiž z tohto sveta. Patrím do Srovej ríše. Lepšie povedané, som Jakubova vysnívaná bytosť. Preto viem o ňom všetko,“ vrel jej šašo.

„Ty si vysnívaná bytosť? Takže nie si skutočný človek?“ dožadovala sa